

Strona główna>Postępowanie sądowe>Sprawy cywilne>Sąd którego kraju jest właściwy w danej sprawie?

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

bułgarski

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Swipe to change

Sąd którego kraju jest właściwy w danej sprawie?

Bulgaria

1 Do jakiego sądu należy się zwrócić: do sądu powszechnego orzekającego w sprawach cywilnych czy do sądu szczególnego (na przykład sądu orzekającego w sprawach z zakresu prawa pracy)?

Zgodnie z konstytucją bułgarską wymiar sprawiedliwości sprawują: Najwyższy Sąd Kasacyjny (Върховният касационен съд), Najwyższy Sąd Administracyjny (Върховният административен съд), sądy apelacyjne (апелативни съдилища), sądy okręgowe (окръжен съдилища), sądy wojskowe (военни съдилища) oraz sądy rejonowe (районни съдилища). Na mocy ustawy można również ustanowić sądy szczególne. Nie dopuszcza się możliwości ustanawiania sądów nadzwyczajnych. Zgodnie z ustawą o ustroju sądów powszechnych sądy administracyjne mają siedziby w tych samych budynkach i mają tę samą właściwość miejscową co sądy okręgowe. Sąd administracyjny jest właściwy w następujących sprawach: zmiana, uchylenie lub stwierdzenie nieważności decyzji wydanej przez organ publiczny lub nakazanie przez sąd wydania konkretnej decyzji przez organ publiczny lub udzielenie ochrony w przypadku niezgodnego z prawem działania lub zaniechania organu publicznego, chyba że dana sprawa należy do właściwości Najwyższego Sądu Administracyjnego. Nie utworzono żadnych innych sądów szczególnych. Sprawy cywilne są rozpatrywane przez sądy powszechne orzekające w sprawach cywilnych. Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego szczególne przepisy procesowe mają zastosowanie do spraw niecierpiących zwłoki, spraw małżeńskich i dotyczących stanu cywilnego, ubezwłasnowolnienia, sądowego podziału majątku oraz przywrócenia naruszonego posiadania, powództw o zawarcie umowy przyrzeczonej i powództw zbiorowych. Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego szczególne przepisy procesowe mają również zastosowanie do określonych rodzajów postępowania nieprocesowego, takich jak postępowanie nakazowe. Zgodnie z ustawą o handlu przepisy szczególne mają również zastosowanie do postępowania upadłościowego, które w pierwszej instancji prowadzoną wydziały gospodarcze sądów okręgowych.

2 W przypadku gdy właściwość mają sądy powszechne orzekające w sprawach cywilnych (tj. sądy, które odpowiadają za rozpoznawanie takich spraw), w jaki sposób mogę się dowiedzieć, do którego z nich należy się zwrócić?

2.1 Czy istnieje rozróżnienie w hierarchii sądów powszechnych orzekających w sprawach cywilnych (na przykład sądy rejonowe są sądami niższej instancji, a sądy okręgowe są sądami wyższej instancji), a jeżeli tak, który z nich jest właściwy w mojej sprawie?

Zgodnie z bułgarskim kodeksem postępowania cywilnego powództwo należy wytoczyć przed sąd rejonowy, chyba że w danej sprawie właściwy w pierwszej instancji jest sąd okręgowy.

Sąd okręgowy jest właściwy:

w sprawach dotyczących ustalenia lub zaprzeczenia pochodzenia dziecka, rozwiązania stosunku przysposobienia, orzeczenia ubezwłasnowolnienia lub jego uchylenia;

w sprawach o własność nieruchomości lub inne prawa rzeczowe na nieruchomości, jeżeli wartość przedmiotu sporu przekracza kwotę 50 000 BGN;

w sprawach cywilnych lub gospodarczych, w których wartość przedmiotu sporu przekracza kwotę 25 000 BGN (chyba że sprawa dotyczy świadczeń alimentacyjnych, jest to sprawa z zakresu prawa pracy lub roszczeń o zwrot nieautoryzowanych wydatków);

w sprawach dotyczących niedopuszczalności, nieważności lub wadliwości wpisu przedsiębiorstwa do rejestru w przypadkach przewidzianych w przepisach prawa;

w sporach rozpatrywanych przez sąd okręgowy na mocy innych przepisów;

w przypadku przedmiotowej kumulacji roszczeń w jednym pozwie, gdy te roszczenia mają być rozpatrywane w jednym postępowaniu, niezależnie od ich wysokości, jeżeli sprawa należy do właściwości sądu okręgowego.

Sprawy dotyczące ochrony praw przysługujących wspólnikowi spółki, zaskarżenia uchwały podjętej przez wspólników spółki, stwierdzenia nieważności umowy spółki, rozwiązania spółki przez sąd lub wszczęcia postępowania upadłościowego rozpatruje sąd okręgowy właściwy ze względu na siedzibę statutową spółki.

2.2 Właściwość miejscowa (który sąd jest właściwy do rozpoznania mojej sprawy: sąd w mieście A czy w mieście B?)

2.2.1 Podstawowa zasada ustalania właściwości miejscowej

Należy zwrócić się do sądu właściwego dla okręgu (район), w którym znajduje się miejsce zamieszkania, siedziba statutowa lub siedziba zarządu pozwanego.

W przypadku sporu z instytucją rządową lub osobą prawną należy zwrócić się do sądu właściwego ze względu na jej siedzibę. W przypadku bezpośredniego sporu z oddziałem spółki, można również zwrócić się do sądu właściwego ze względu na miejsce siedziby tego oddziału.

Powództwo cywilne przeciwko Skarbowi Państwa należy wytoczyć przed sąd właściwy dla okręgu, w którym powstał spór, lub – jeżeli spór powstał poza granicami Bułgarii – do właściwego sądu w Sofii.

Powództwo przeciwko osobie, której adres zamieszkania jest nieznan, należy wytoczyć przed sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania jej pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego lub – w braku takiej możliwości – przed sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania powoda. Zasada ta ma również zastosowanie, jeżeli pozwany zamieszkuje poza granicami Bułgarii. Jeżeli powód również zamieszkuje poza granicami Bułgarii, powinien wytoczyć powództwo przed właściwy sąd w Sofii.

Powództwo przeciwko małoletniemu lub osobie ubezwłasnowolnionej należy wytoczyć przed sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przedstawiciela ustawowego takiej osoby.

Sprawy spadkowe, sprawy dotyczące odwołania testamentu w całości lub w części, działu spadku lub unieważnienia umowy o dział spadku rozpatruje sąd właściwy ze względu na miejsce otwarcia spadku. Jeżeli spadkodawca jest obywatelem bułgarskim, lecz spadek otwarto poza granicami Bułgarii, należy się zwrócić do sądu właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy w Bułgarii albo ze względu na miejsce położenia masy spadkowej.

Aby zaskarżyć decyzję wydaną przez organ publiczny, należy zwrócić się do sądu administracyjnego (*административния съд*) właściwego ze względu na miejsce siedziby głównej organu. Jeżeli siedziba ta znajduje się poza granicami Bułgarii, właściwy jest Sąd Administracyjny dla miasta Sofii (Административния съд - град София).

2.2.2 Wyjątki od podstawowej zasady

2.2.2.1 W jakim przypadku mam możliwość wyboru pomiędzy sądem w miejscu zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady) a innym sądem?

W sprawach dotyczących umownych roszczeń pieniężnych można również zwrócić się do sądu właściwego ze względu na aktualne miejsce zamieszkania strony przeciwnej.

W sprawach dotyczących świadczeń alimentacyjnych można również zwrócić się do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania powoda.

W sprawach dotyczących ochrony konsumentów można również zwrócić się do sądu właściwego ze względu na miejsce pobytu lub miejsce zamieszkania powoda.

Pracownicy mogą wytoczyć powództwo przeciwko pracodawcy również przed sąd właściwy ze względu na miejsce, w którym zazwyczaj świadczona jest praca.

Spory z zakresu prawa pracy między osobami zagranicznymi, zagranicznymi przedsiębiorstwami lub spółkami *joint venture* posiadającymi siedzibę statutową w Bułgarii a zagranicznymi pracownikami pracującymi dla tych podmiotów na terenie Bułgarii są rozstrzygane przez sądy właściwe ze względu na siedzibę statutową pracodawcy, chyba że strony uzgodniły inaczej.

Spory z zakresu prawa pracy między pracownikami posiadającymi obywatelstwo bułgarskie pracującymi za granicą dla pracodawców bułgarskich są rozpatrywane przez właściwy sąd w Sofii (jeżeli powództwo wytoczono przeciwko pracodawcy) lub przez sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania pracownika w Bułgarii (jeżeli powództwo wytoczono przeciwko pracownikowi).

Powództwo o roszczenie z czynu niedozwolonego można również wytoczyć przed sąd, w którego okręgu nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Jeżeli pozwani mają miejsca zamieszkania lub siedziby w różnych okręgach sądowych lub jeżeli przedmiotem roszczenia jest majątek położony w więcej niż jednym okręgu sądowym, powództwo należy wytoczyć przed wybrany sąd w jednym z tych okręgów.

Powództwo dotyczące roszczeń odszkodowawczych w związku z decyzją wydaną przez organ publiczny można wytoczyć przed sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową powoda, chyba że roszczenie takie jest rozpatrywane łącznie z odwołaniem od decyzji.

2.2.2.2 W jakim przypadku muszę wybrać sąd inny niż ten właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady)?

Sprawy dotyczące praw rzeczowych na nieruchomości, zniesienia współwłasności nieruchomości, ustalenia przebiegu granic nieruchomości lub przywrócenia naruszonego posiadania rozpatruje sąd właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości. Przed sąd właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości wytacza się również powództwo w sprawach dotyczących zawarcia umowy o ustanowienie lub przeniesienie praw rzeczowych na nieruchomości lub w sprawach dotyczących rozwiązania, unieważnienia lub stwierdzenia nieważności umowy dotyczącej praw rzeczowych na nieruchomości.

2.2.2.3 Czy strony mogą samodzielnie określić jako właściwy sąd, który w innym wypadku nie byłby właściwy?

Strony sporu majątkowego mogą wyłączyć stosowanie przepisów dotyczących właściwości miejscowej, podpisując umowę prorogacyjną. Nie jest to jednak możliwe, jeżeli sprawa dotyczy praw rzeczowych, zniesienia współwłasności, ustalenia przebiegu granic nieruchomości lub przywrócenia naruszonego posiadania nieruchomości, zawarcia umowy o ustanowienie lub przeniesienie praw rzeczowych na nieruchomości bądź rozwiązania, unieważnienia lub stwierdzenia nieważności umowy dotyczącej praw rzeczowych na nieruchomości, ponieważ w takich sprawach właściwość miejscową regulują odpowiednie przepisy.

Jeżeli sprawa dotyczy ochrony konsumenta lub jeżeli jest to spór z zakresu prawa pracy i strony zawarły umowę prorogacyjną, będzie ona ważna wyłącznie wówczas, gdy została podpisana po powstaniu sporu.

W sprawach dotyczących roszczeń pieniężnych strony mogą zawrzeć umowę o oddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, chyba że sprawa dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości lub posiadania nieruchomości, świadczeń alimentacyjnych lub stosunku pracy. Aby wszcząć postępowanie arbitrażowe, wszystkie zainteresowane strony muszą zawrzeć specjalną umowę procesową (*арбитражно споразумение* lub umowa o arbitraż). Sąd polubowny może korzystać ze wszelkich właściwych źródeł prawa międzynarodowego oraz ze szczególnego bułgarskiego źródła prawa, tj. ustawy o arbitrażu w międzynarodowych sporach gospodarczych (Законът за международния търговски арбитраж). Zgodnie z tą ustawą umowa o arbitraż oznacza porozumienie, na mocy którego wszystkie zainteresowane strony zgadzają się, by sąd polubowny rozstrzygał wszystkie lub niektóre spory, które mogą powstać lub powstały między stronami w związku z danym stosunkiem umownym lub pozaumownym. Umowa ta może przybrać formę klauzuli arbitrażowej zawartej w innej umowie lub odrębnej umowie. Umowa o arbitraż wymaga formy pisemnej. Sąd polubowny może być instytucją stałą lub może zostać powołany w celu rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Posiedzenia sądu polubownego mogą się odbywać za granicą, jeżeli poza granicami Bułgarii znajduje się miejsce zwykłego pobytu jednej ze stron, jej miejsce prowadzenia działalności zgodnie z umową spółki lub siedziba centralnego kierownictwa.

3 W przypadku gdy właściwość mają sądy szczególne, w jaki sposób mogę dowiedzieć się, do którego z nich należy się zwrócić?

Jedynymi sądami szczególnymi orzekającymi w sprawach cywilnych w Bułgarii są sądy administracyjne.

Sądy administracyjne są właściwe we wszystkich sprawach administracyjnych, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla Najwyższego Sądu Administracyjnego. Najwyższy Sąd Administracyjny rozpatruje w pierwszej instancji odwołania od: aktów wydanych przez organ publiczny niebędący organem samorządu terytorialnego, aktów wydanych przez Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, Wiceprezesa Rady Ministrów lub Ministrów, decyzji Najwyższej Rady Sądownictwa, aktów wydanych przez Narodowy Bank Bułgarii oraz wszelkich innych aktów przewidzianych w ustawie.

Ostatnia aktualizacja: 27/09/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.